

Gemeenteraad Steenbergen
Buiten de Veste 1
4652 GA Steenbergen

Steenbergen, 22 juni 2020

Betreft: input ZLTO Steenbergen m.b.t. GVVP gemeente Steenbergen

Geachte raadsleden,

Als belangenorganisatie voor de landbouw- en tuinbouw geven we u op voorhand graag ons perspectief op het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan waar momenteel aan gewerkt wordt. In deze brief beschrijven we die ontwikkelingen die van belang zijn in dit kader, evenals enkele grote knelpunten.

Ontwikkelingen in de landbouw die van invloed zijn op het landbouwverkeer

De land- en tuinbouw is voortdurend in ontwikkeling. Agrarische bedrijven veranderen van activiteiten, grootte, locatie, mechanisatie, arbeidsbehoefte etc. Deze veranderingen hebben een impact op het landbouwverkeer. Met het oog op het GVVP dat momenteel in Steenbergen wordt uitgevoerd is het goed deze ontwikkelingen te duiden:

- Schaalvergroting:
In alle sectoren binnen de land- en tuinbouw is sprake van een zekere mate van schaalvergroting. In de gemeente Steenbergen ziet men dat de akkerbouwbedrijven groter worden. Bedrijven zonder opvolger stoppen en de gronden/gebouwen worden overgenomen door een collega-agrariër. Dit kan een 'buurman' zijn, maar het komt meer en meer voor dat bedrijven van 10-20 km verderop de grond verwerven. Bijv. uit Kruisland grond in Nieuw Vossemeer, of vanuit de Welberg percelen in de Heen.
- Specialiserende bedrijven:
Onder de plantaardige bedrijven zijn er steeds meer bedrijven die zich richten op één specifieke teelt en daar in specialiseren. Dit leidt ook vaak tot schaalvergroting door grond te huren van een collega. Hierdoor breiden deze bedrijven uit en in hun zoektocht naar geschikte grond zelfs over grotere afstanden, tot ver buiten de gemeentegrenzen. Dit is afhankelijk van de kwaliteit van de grond, de beschikbaarheid, en de kosten gemoeid met transport / tijd voor teelt op afstand. Bekende voorbeelden van dergelijke bedrijven bevinden zich in de pootgoedteelt en fruitboompjes.
- Mechanisatie:
Met name door teelt op afstand is het belangrijk dat de tractoren en machines die gebruikt worden over voldoende capaciteit beschikken. Mede omdat de beschikbare arbeid een beperkte factor is zijn machines in de loop der jaren groter geworden. Overigens zijn machines qua grootte gebonden aan strikte voorschriften en zijn deze dus niet groter (qua hoogte, breedte en lengte) dan wettelijk toegestaan. Indien nodig kan men ontheffing aanvragen voor een afwijkende maat, maar het gros van de machines valt binnen de standaardmaten.
- Veiligheid:
Sinds enkele jaren is het T-rijbewijs (Trekkerrijbewijs) verplicht gesteld. Dit betekent dat trekkerbestuurders een verplichte cursus moeten volgen inclusief theorie- en praktijkexamen. Dit valt onder het CBR en kan als cursus vergeleken worden met een auto-rijbewijs. Tevens worden de regels gesteld aan de machines steeds strenger, o.a. qua zichtbaarheid/afmetingen etc. Binnen enkele jaren wordt ook een kentekenplicht ingevoerd.

- Landbouw gaat 24/7 door
Veel van de agrarische bedrijven in ons gebied, m.n. akkerbouw en vollegrondstuinbouw, hebben open teelten. Omdat we samen werken met de natuur en afhankelijk zijn van het weer gaan werkzaamheden geregeld 7 dagen per week, 24 uur per dag, door. Het werk laat zich vaak niet ver voorhand plannen. Planten/zaaien, gewasverzorging en de oogst gaat om die reden ook vaak 's avonds en in het weekend door, afhankelijk van het weer en de voorspellingen. Lange periodes van droogte, geen zeldzaamheid de laatste jaren, betekent veel beregeningswerk, dat continu doorgaat, en de nodige extra verkeersbewegingen tot gevolg heeft.
- Locaties leveranciers en mechanisatiebedrijven:
Op het industrieterrein van Steenbergers bevindt zich een aantal belangrijke leveranciers voor de landbouw, o.a. in gewasbescherming en meststoffen, machinebouwers en mechanisatiebedrijven. Voor onderhoud aan machines en afhalen van producten rijden hier veel trekkers van en naartoe.

De gevolgen van deze ontwikkelingen zijn dat:

- (1) het aantal verkeersbewegingen door landbouwvoertuigen toeneemt
- (2) de afstanden tussen bedrijfslocatie(s) en percelen toeneemt
- (3) omdat de werkzaamheden 's avonds en de weekenden doorgaan dit vaker conflicteert met fietsers en andere toeristen in het buitengebied.
- (4) machines groter worden, maar weliswaar binnen de wettelijke kaders.

Belangrijkste knelpunten

In het kader van het GVVVP heeft Bureau Kragten getracht de intensiteit van het landbouwverkeer op de wegennetwerk in de gemeente in kaart te brengen. We stellen onze vraagtekens bij of deze analyse voldoende inzicht geeft. Er is namelijk gebruik gemaakt van kadasterdata, waarmee de locatie van een landbouwbedrijf en de percelen in eigendom zijn gekoppeld. Hoewel dit een geschikt perspectief zou kunnen lijken geeft dit ons inziens geen goed beeld van de werkelijkheid. Immers, met name in de akkerbouw worden veel percelen op afstand van het eigen bedrijf gehuurd/gepacht van de eigenaar. Het bijbehorend landbouwverkeer komt in deze analyse niet naar voren.

De belangrijkste knelpunten zijn:

- Burgemeester van Loonstraat en straten eromheen, zoals Molenweg, laatste stuk Zeelandweg van rotonde industrieterrein tot Kaaistraat, Franseweg:
Alle landbouwverkeer dat van oost naar west Steenbergers gaat moet via deze route. Dit gaat om zeer veel verkeersbewegingen. Al deze straten zijn ingericht met drempels, versmallingen en andere maatregelen om het verkeer af te remmen. Voor grote voertuigen, waaronder het landbouwverkeer, is het moeilijk hier overzicht te houden met risico op ongelukken. Een alternatieve route via de Westlandse Langeweg is geen optie, onder meer door het voor landbouwverkeer vrijwel ongeschikte viaduct over de A4 en ontbreken van doorsteek naar de Zeelandweg Oost.
- Centrum Dinteloord / Kruisland
Vervoer van en naar CZAV, met name in de oogsttijd van granen, moet via het centrum van Dinteloord, door de winkelstraat. Ook doorgaand landbouwverkeer door Kruisland richting Oud Gastel moet door het centrum van het dorp.
- Onderhoud groen langs doorgaande wegen
Daar waar bomen / struiken groter worden, bijv. doorhangende of breder groeiende takken, kunnen het landbouwverkeer dwingen meer op het midden van de weg te rijden. Graag aandacht voor onderhoud van (openbaar) groen.

- Onoverzichtelijke situaties / obstakels

Op de nodige plekken is de verkeerssituatie voor landbouwverkeer onoverzichtelijk, door struiken / bomen / schuttingen e.a. obstakels. Daarnaast komt het voor dat bewoners van het buitengebied obstakels, als bloembakken, afvalbakken of paaltjes, in bermen plaatsen om het verkeer te hinderen (i.v.m. snelheid of andere overlast). Dit kan tot gevaarlijke situaties leiden en, mits op eigen terrein, niet toegestaan.

Daarnaast vragen we de gemeente terughoudend om te gaan met wegobstakels als drempels en wegversmallingen. De impact hiervan in de trekkercabine is niet te vergelijken met die van een auto. Bovendien hebben onze landbouwmachines hier flink van te lijden.

- Toeristen / fietsers in buitengebied

Het aantal fietsers in het buitengebied neemt toe en dit leidt geregeld tot lastige situaties, met irritatie en soms onveiligheid tot gevolg. Niemand kan zich het alleenrecht van de weg toe-eigenen; de landbouwer niet, net zomin de fietser. Het aanjagen van toerisme in de gemeente kan in de toekomst wel tot grotere problemen gaan leiden.

Communicatie en bewustwording

Naast het feit dat de ondernemers ultimo zelf verantwoordelijk zijn voor het voldoen aan de wettelijke voorschriften aan landbouwmachines en verkeersregels werkt onze ZLTO-afdeling op de volgende manieren aan bewustwording en veilig landbouwverkeer:

- Binnen het project *Klasseboeren*, waarbij een groep agrarische bedrijven schoolklassen van de basisscholen ontvangt op het eigen erf, wordt aandacht besteed aan het bewust maken van kinderen over hoe tractoren rijden en wat veilig is. Ook enkele mechanisatiebedrijven en loonbedrijven ontvangen geregeld schoolklassen. Het doel is alle leerlingen van de basisscholen minimaal eens in hun lagere schooltijd te hebben ontvangen op een boerderij.
- Banners met 'Oogsttijd, geef elkaar de ruimte!' die we op enkele plaatsen in de gemeente gaan ophangen.
- Investing in moderne modderborden (tijdens oogsttijd) met hoge zichtbaarheid en reflectie.

Prioriteiten

De genoemde knelpunten hebben voor ons de hoogste prioriteit. Er moeten oplossingen worden gevonden om de kernen als landbouwverkeer te kunnen mijden. Dit komt de veiligheid ten goede en vermindert de overlast. Hierbij moet wél sprake zijn van een realistische alternatieve route; niet één waarvoor men vele kilometers om moet rijden. We bevelen aan om als gemeente toe te werken naar échte oplossingen voor deze knelpunten en uitbreiding van het verkeersnetwerk, zoals bijv. een rondweg langs centrum Steenberg. Dit in plaats van beperkte aanpassingen aan het bestaande wegennet die de overlast niet wegnemen.

Op korte termijn zullen we met een groepje leden de verkeerssituaties in de gehele gemeente onder de loep nemen. Onze bevindingen zullen we dan opnieuw met u delen.

Met vriendelijke groet,

Pieter Korst
Carine van Nieuwenhuijzen
ZLTO Steenberg-Bergen op Zoom